

Szekér Nóra

„A szalámi legnagyobb szelete”

A Független Kisgazdapárt és az 1945 utáni demokrácia megdöntésére szerveződő koncepció persorozat története

Közvetlenül a második világháború után a jaltai megállapodás értelmében Magyarországon a politikai rendszer formálisan a demokrácia jegyében működött. A kommunista párt mögött felsorakozó szovjet erő jelenléte ugyan egy percig sem tette kérdésessé, hogy a hatalmi túlsúly a szűk társadalmi támogatottsággal rendelkező kommunisták kezében van, de a demokratikus játékszabályok értelmében a nem kommunista pártok is indulhattak a választásokon, és a nagy főlénnyel győzelmet aratott Független Kisgazdapárt érvényt is szerezhetett a politikai életben és a kormányzásban a választásokon elnyert befolyásának, még ha nem is minden korlát nélkül.

1947 elejére azonban a hidegháború kibontakozása a demokratikus viszonyokkal való leszámolást irányozta elő a szovjet iránymutatás szerint működő kommunista párt számára. Miután a legerősebb demokratikus tényező az adott pillanatban a kisgazdapárt volt, elsőként ő vált a fő célponttá. A kisgazdapárt politikai életből való kiiktatására a Magyar Testvéri Közösség nevű titkos társaság által szervezett állítólagos köztársaság-ellenes összeesküvés szolgáltatta az ürügyet.

Az „összeesküvésről” az első sajtóhír a *Szabad Nép* 1947. január 5-i számában jelent meg. Az ügyet hamarosan összekapcsolták a kisgazdapárttal, és két héttel az első cikk megjelenése után már le is tartóztattak hét kisgazda képviselőt és egy minisztert. Kovács Bélát február 25-én hurcolták el a szovjet hatóságok, Nagy Ferencet és Varga Bélát júniusban kényszerítették lemondásra és emigrációba. A kisgazdapárt azzal, hogy meghatározó vezetőit elvesztette végérvényesen meggyengült, az 1945-ös választások eredményeképpen megválasztott Nemzetgyűlés és a kormány működésképtelenné vált. Az előadás vizsgálja, hogy mi állt valójában ennek a koncepció összeesküvésnek a hátterében, valamint hogy mi volt a Magyar Testvéri Közösség, amelyre ebben a politikai színdarabban a főszerepet osztották.